

487451

Anul I. évf. No. 1

CLUJ, 1 Decembrie 1932.

Jahrg. I. No. 1.

CIZMĂRIA ȘI PANTOFĂRIA

CSIZMADIA ÉS CIPESZIPAR ♦ DER TSCHISMEN U. SCHUHMACHER

1226-34

Vegyészeti gyár **ESTASUN** Chemische Fabrik
 ORADEA, STRADA BEOGRADULUI 48.

DOMNILOR COLEGI! Revista „Cizmăria și Pantofăria“ își începe activitatea acordând mari avantajii abonaților săi. Am reușit să obținem dela fabricanți în total următoarele produse pentru a le scoate la loterie din trei în trei luni, în mod gratuit:

SE VOR TRAGE LA LOTERIE 10 croupoane Ia, 100 cadrate piele de box, 20 kgr. piele unșuroasă, 10 kgr. piele de vax, 10 duzini tocurei piele de căptușală, 50 kgr. cuie de lemn, 20 kgr. fap și mari cantități de vopsele, unelte reviste de mode, etc. etc. Grăbiți-vă și vă abonați la revista de branșe „Cizmăria și Pantofăria“, ca să puteți participa la tragerea loteriei, la care aveți ocazie să vă aprovizionați gratuit cu produse.

Redacție.

CIZMĂRIA ȘI PANTOFĂRIA

CSIZMADIA ÉS CIPESZIPAR ♦ DER TSCHISMEN U. SCHUHMACHER

Organ al meseriașilor cizmari, pantofari, papucari și al meseriașilor de băcanci și pielărie

A csizmadia, cipész, bakkancs, papucskészítők általában a bőrfeldolgozó kispáros szaklapja

Fachblatt der Tschismen und Schumacher, de Bakkantschen und Pantoffel-Verfétiger und überhaupt des Klingeverbes der Lederbeabeihung

Apare: lunar
Megjelenik havonta egyszer
Erscheint einmal monatlich

Inserate după tarif
Hirdetés megegyezés szerint

Redacția și administrația
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Redaction u. Administration

Sírada Andrei Muresanu II.
(volt Atila u.)

Abonament:
Abonament: — Előfizetés:
1 an — 1 évre . . . Lei 240
1/2 an — 1/2 évre . . . Lei 120
für ein 1 Jahr . . . Lei 240
für ein 1/2 Jahr . . . Lei 120

Comunitatea de interese profesionale

Iubiți colegi din branșa de cizmărie și pantofărie! Am venit să vă întâmpinăm cu un nou organ de branșe, ca să vă oferim toate lămurile și sfaturile, de cari aveți nevoie în lupta pentru existență.

Noi știm foarte bine, că cu începerea iernei, foarte multe griji vă abat. Și noi cunoaștem toate grijile aceste, cari și pe noi ne mistuie, nefiind în stare, ca să ne satisfacem chiar și cele mai modeste necesități.

Ce dorim și ce scopuri avem?

În primul rând dorim, ca să ne organizăm și să ne unim forțele răzvrătite ale branșei.

Mai lămurit: să recunoaștem, că toate inconvenientele ne întâmpină din cauza desorganizării și neînțelegerilor. Între oameni pot să fie diferențe confesionale, naționale și politice, dar reprezentanții unei branșe au interese comune.

Știți ce este comunitatea de branșe? Dacă marea industrie mecanizată cu excelențele sale instalații moderne în decurs de câteva minute este în stare să fabrice atâtea încălțăminte, câte nu sunt în stare să produca zilnic sute de pantofari și dacă industria este în stare ca să desfacă aceste încălțăminte mai ieftin decât meseriașii își cumpără materiile prime de confecțiuni; dacă marile fabrici de pielărie nu se mulțumesc, ca să fabrice piei, ci trec și la fabricarea de încălțăminte, acaparând munca dela meseriași pantofari și cizmari, a căror familii astfel sunt lipsite de sursele necesare de câștigul necesar celor mai elementare mijloace de trai, atunci meseriașii, fie ei români, unguri, sași, evrei, bulgari, turci etc. simt la fel mizeria și inconvenientele, în orice limbă ar vorbi și orice politică de partid ar face. Și acest amănunt este firesc, pentru că mizeria are un singur grai, acela de durere și desnădejde, pe care răzvrățiți îl simțim cu toți, fără deosebire de naționalitate și confesiune, trăind în comuni-

tate de interese de branșe și deci având aceleași scopuri: asigurarea mijloacelor de trai și al viitorului branșei, deci al reprezentanților ei.

Să ne abandonăm vechile concepții uzate și nepractice și să deschidem mintea și inimile pentru noile concepții practice, menite să ne salveze. Să ne folosim de mijloacele, cari ne stau la dispoziție pentru îmbunătățirea situației!

„Cizmăria și Pantofăria” este organul, care are menirea să apere și să armonizeze interesele divergente ale meseriașilor pantofari și posibilitățile menite să înmuntătească situația reprezentanților branșei de cizmărie și pantofărie, oferind ocazie de muncă tuturor colegilor și plasarea produselor confecționate de acești colegi, printr-o cooperativă de desfacere rațională, ce înființăm.

Ca să producem ieftin, este necesar, ca să avem ocazia să ne aprovizionăm ieftin cu produse prime. În acest scop înființăm și o cooperativă de aprovizionare, oferind colegilor și recențele mostre de mode din toate părțile lumii și servind sfaturi de felul, cum se pot produce cizme ieftine. Vom publica prețurile materiilor din țară și sterinătate, concursurile de aprovizionare și toate lămuririle necesare.

Spriginiți-ne în munca noastră pentru că pe voi vă spriginiți, având menirea să promovăm interesele branșei cizmarilor și pantofarilor.

O nouă inovație în moda de ghetă. În Turingia, un fabricant de ghetă a început să aducă pe piață modele de pantofi de primăvară, combinați cu dantele, foarte durabile. Prin noua modă se oferă posibilitate diverselor combinații de modă în diferite variații de culori și forme, practice pentru stradă și diverse ocazii, fabrica sperând chiar și să exporteze din aceste modele.

Szakmai sorsközösség

Uj szaklappal köszöntünk be hozzátok csizmadia és cipésziparos szaktársak.

Tudjuk, hogy a tél közeledtével súlyos gondok nehezedenek reátok. Ismerjük azokat, hisz mi is részesei vagyunk. Lefokozott igényeink szükségleteit sem vagyunk képesek ki-
elégíteni.

Mit akarunk, mi a célunk?

Erre röviden az a válaszunk: Egységesíteni, egybetömöríteni, összekovácsolni és egybeolvasztani szakmánk szétforgácsolt erőit.

Értsük meg egymást, minden bajunknak a kutforrása az elkülönülés, a szétforgácsoltág. Lehetnek emberek között faji, vallási és politikai differenciálódások, *de egy szakmát folytató embereknek egy a sorsuk.*

Tudjátok mi az a szakmai sorsközösség? Ha a mechanikai nagyipar az ő nagyszerű gépi berendezésével percek alatt annyi lábbelit gyárt, amennyit több száz emberi kéz naponta nem képes elvégezni és ezt a kész gyártmányt olcsóbban tudja adni, mint amennyiért a kisiparos a nyersanyagot vásárolja, ha a nagybörgyarak nem elégszenek meg azzal, hogy bőrt gyártsanak, hanem áttérnek a lábbeli előállítására is és ezért a csizmadia, a cipész munkanélkül marad, családja éheznek, felesége, gyermeke és maga le van rongyolódva, akkor egyformán érzi azt a román, a magyar, a szász, a zsidó, a bolgár stb., szaktárs, akármilyen nyelven beszél, akármilyen politikai pártállású is. Mert egy a nyomornak a szava, egy a szenvedéseknek a fájdalma, egyek vagyunk a baj-

ban, mert *szakmai* sorsközösségben élünk.

Szakítsunk a régi elavult gondolkodással, nyissuk ki agyunkat és szívünket új eszmék befogadására. Ragadjuk meg az eszközöket, melyek rendelkezésünkre állnak sorsunk jobb-
rafordítására.

Csizmadia és Cipész a neve szaklapunknak, mert a két külön utakon haladó szakmának akarjuk érdekeit összhangbáhozni.

Csizmadia és Cipész szaklap ismertetni fogja azokat a módokat és lehetőségeket, amelyek a két iparágnak munkalehetőséget nyújt.

A legfontosabbnak tartjuk a készgyártmányok elhelyezését. Ezért *termelési szövetkezeteket* kell alapítanunk, hogy megfelelő munkamegosztással racionálisan termelhessünk és egységesen helyezzük el termelésünket.

Az olcsó termelésnek elengedhetetlen feltétele, hogy jutányos árak mellett vásároljunk. Megalakítjuk tehát *anyagbeszerzési szövetkezetünket*. Csizmadiaiparunkat szakszerűen felvilágosítjuk az egyes anyagok előnyösebb kihasználásáról. Állandóan ismertetni fogjuk úgy a belföldi mint a külföldi bőrányagok árait. Állami és magán vállalatok versenytárgyalásait közölni fogjuk. Csizmadia és Cipészipari szaklap minden ügyes-bajos dologban felvilágosítást fog nyújtani.

Támogatatok munkánkban, önmagatokat támogattjátok, hisz egy a célunk, hogy a csizmadia és cipészipart jobb jövő elé segítsük.

Szerk.

A cipőkereskedők cipőjavító műhelyeket csatlakoztatnak üzleteikhez. A frankfurti cipőkereskedők lapja nagy pályadíjat tűzött ki annak a kérdésnek a megoldására, hogyan lehet modern technikai segédeszközök alkalmazása mellett egy üzemet mértékutáni cipőkészítésre és javításra, cipőüzlettel kapcsolatban legelőnyösebben berendezni. Mindenestre szerencse, hogy a cipőkereskedő nem tudja máról-holnapra megtanulni a cipész mesterséget, különben még szűkebbre szorulna a tér, ahol szakmánk életlehetőséget találhat. A német cipőkereskedők a mértékutáni cipőelőállítást üzletük mellett bizonyára nem azért vezetik be, mert a gyári produktumok jobbak. Ebből csak azt látjuk, hogy a német vásárlóközönség ráeszmélt a mértékutáni rendelt cipők előnyeire. Valószínű, hogy minden cipőüzlet mellett egy cipésziparost fognak a műhelybe benyomni és a saját munkájából fognak neki egy részt mint rendes fizetést adni, míg munkájának plusszát a kereskedő mint haszon fogja elzsebelni. Nem lenne az okosabb, ha a cipésziparosság nyitna cipőüzletet, hisz akkor csak saját termelvényét adná el és a cipőkereskedő lenne az eladó. Nem volna-e jobb a cipésznek ez a megfordított szerep. A frankfurti cipőlap válaszáat le fogjuk közölni.

A Cluj-i Csizmadia Társulat választmányi gyűlése. Folyó hó 26-án este tartotta meg a Cluj-i Csizmadia Társulat választmányi gyűlé-

sét, amelyen szóba került az iparosok körében megindult mozgalom, az anyagbeszerző szövetkezet létesítése érdekében. A választmány elvileg kimondotta a termelő és anyagbeszerző szövetkezet létrehozását és megbizta az elnökséget a vonatkozó alapszabályok kidolgozására. Egyben a választmány megszavazott 100.000 lej hozzájárulást a társulat vagyonából, melynek folyósítását a közgyűlés jóváhagyása után esz-
közli.

A bőrányag ismertetése a romániai gyártmányok és márkák megjelölésével. Ezen cím alatt egy elsőrangú cipőiparos szaktársunk a „Cismăria si Pantofăria” legközelebbi számában egy cikksorozatot indít meg, melyben ismerteti fogja a belföldi gyártmányokat. Szigorú szakszerűséggel akarjuk e kérdést tárgyalni. Szükségünk van erre, mert utóbbi időben a nagyobb gyárak azt a divatot honosították meg, hogy „reklámutazókat” küldenek csizmadia és cipészszaktársainkhoz. Magyaráztatnak, melyik a jó talp és különösen melyik nem jó. Melyik a nehezített és melyik a könnyebb. Melyik ad ki többet, melyik kevesebbet. Bizonyítják, hogy a drága talp olcsó és az olcsó az drága. Természetes, hogy ezek a fizetett propagandista urak csak a saját cégük gyártmányait dicsérik. Mi gyakorlati példákkal fogjuk bizonyítani tapasztalatainkat. Örömmel veszünk szaktársaink részéről hozzászólásokat.

Fachgewerbliche Schicksalsgemeinschaft

Mit einem neuen Fachblatte kommen wir zu Euch, Fachgenossen!

Wohl wissen wir, dass der Winter Euch schwere Sorgen bereitet. Wir müssen unsere Ansprüche sehr tief reduzieren, damit wir die Bedürfnisse unserer Familien zu befriedigen imstande sind.

Nun, was wollen wir, was ist unser Ziel mit unserem Fachblatte?

Zunächst wollen wir die zersplitterten Kräfte unseres Gewerbes zusammenschliessen, wir wollen geeinigt unsere bedrohte Existenz sichern.

Wir müssen einander verstehen und wir müssen es zum Schluss einsehen, dass die Quelle all unserer Übel die Zersplitterung und die Separierung ist. Es können zwischen Menschen Differenzen der Race, des Glaubens, der politischen Meinung bestehen, aber Menschen, die ein Fachgewerbe betreiben haben ein und dasselbe Schicksal.

Wisst Ihr, was fachgewerbliche Schicksalsgemeinschaft bedeutet? Wenn die mechanische Grossindustrie mit ihrer grossartigen maschinellen Einrichtung innerhalb einiger Minuten soviel Schuhwaaren erzeugt, was hunderte von menschlichen Händen in schwerer Tagesarbeit nicht zu verfertigen imstande sind und wenn die Grossindustrie dieses fertige Fabrikat wohlfeiler zu verkaufen imstande ist, als der Handwerker das Rohmaterial kauft; wenn die grossen Lederfabriken sich nicht begnügen mit der Fabrikation von Leder, sondern auf die Herstellung von Schuhwerk übergehen, wodurch der Tschismen- und Schuhmacher arbeitslos wird, seine Familie hungert, sein Weib und Kind und er selbst herabgerissen herumgeht, nun dieses Schicksal fühlt sowohl der rumänische, als auch der ungarische, der sächsische, der jüdische, der bulgarische Fachgenosse, er mag welche Sprache immer sprechen und mag welche politische Gesinnung immer haben. Denn nicht verschieden ist die Sprache des Elends und dasselbe ist der Schmerz des Leidens, wir sind eins im Leid, weil wir in einer fachgewerblichen Schicksalsgemeinschaft leben.

Wir müssen uns von der alten Gedankenwelt abwenden, wir müssen Herz und Hirn für den Empfang neuer Ideen öffnen, wir müssen alle die Mittel ergreifen, die uns zur Besserung unseres Schicksals zur Verfügung stehen.

„Tschismen und Schuhmacher“ ist der Name unserer Fachzeitung, da wir die Interessen dieser zwei, auf verschiedenen Bahnen sich bewegenden Branchen in Einklang bringen wollen.

Das Fachorgan „Tschismen und Schuhmacher“ wird die Arten und Möglichkeiten publizieren durch welche sich ein Arbeitsfeld für die beiden Handwerks-Branchen bieten.

Für äusserst wichtig halten wir die Placierung der fertigen Erzeugnisse. Wir müssen

zu diesem Zweck *Produktionsgenossenschaften* gründen, damit wir bei entsprechender Arbeitsteilung rationell produzieren und unsere Produktion einheitlich placieren können.

Unerlässliche Bedingung für eine billige Produktion ist, dass wir bei mässigen Preisen einkaufen. Wir werden also die *Materialbeschaffungs-Genossenschaft* begründen. Wir werden aus allen Gegenden der Welt moderne Modeblätter beschaffen. Unsere Tschismenmacher werden wir über die vorteilhafte Ausnutzung der einzelnen Materialien belehren. Stets werden wir die Preise der inn und ausländischen Lederwaaren publizieren und die Litzitationen Staatlichen und Privat-Unternehmungen werden wir mitteilen. Die Zeitschrift „Tschismen und Schuhmacher“ wird in allen geschäftlichen Anliegen Aufklärungen erteilen.

Stehet uns bei unterstützt uns in unserer Arbeit, denn Ihr helft Euch selbst damit. Ist ja unser Ziel ein gemeinsames: das Tschismen und Schuhmachergewerbe einer bessern Zukunft zuzuführen.

Die Redaction.

„Der Tschismen- und Schuhmacher“ will einen reichlichen Nachrichtendienst eröffnen, wir bitten die Fachgenossen, dass sie uns alle in ihrer Stadt vorkommenden, fachmässigen Ereignisse mitteile.

Die Schuhhändler schliessen zu ihren Läden Reparatur-Werkstätten. Ein Organ der Frankfurter Schuhhändler hat einen grossen Preis für die Lösung der Frage ausgeschrieben, wie man mit Hilfe der modernen technischen Behelfe einen Betrieb am vorteilhaftesten so einrichten könne, dass man Schuhe nach Mass und auch Reparaturen im Anschluss an das Schuhgeschäft bekommen könne. Zum Glück kann der Schuhhändler von heute auf morgen das Schuhmachergewerbe nicht erlernen, sonst würde das Gebiet, wo wir noch Möglichkeiten des Erwerbes haben, mehr eingeschränkt werden. Die deutschen Schuhhändler führen ihren Geschäften den Schuhverkauf nach Mass nicht deshalb ein, als wären etwa die Fabrik-Schuhe besser. Wir ersehen schon aus diesem Umstande, dass das deutsche Publikum der Vorzüge der nach Mass bestellten Schuhe bewusst ist. Wahrscheinlich werden sie neben jedem Schuhgeschäft auch einen Schuhmacher anstellen, sie werden ihm aus seinem eigenen Verdienst einen Teil als Gehalt geben, während der Überpreis seiner Arbeit dem Kaufmann zu gute kommen wird. Wäre es nicht klüger, wenn die Schuhindustriellen selbst die Schuhgeschäfte eröffnen würden. In diesem Fall würde er nur seine eigenen Produkte verkaufen und der Verkäufer wäre gleichsam der Schuhhändler. Die vertauschte Rolle wäre jedenfalls für den Schuhmacher gerechter und nützlicher. Wir werden die Zuschriften der Frankfurter Schuhzeitung seinerzeit auch in unserem Blatte veröffentlichen.

Viitorul cizmăriei

Foarte des auzim, că există ramuri industriale, cari cu timpul și-au pierdut dreptul la existență și astfel dispar. Ca să ne mărginim la brânșa noastră, este suficient să amintim ramura tăbăcăriei, care nu demult era o meserie foarte apreciată, confecționând produse durabile și practice pentru timpurile de atunci. Așa au devenit foarte căutate pieile impermeabile, oferindu-se și altor meserii înrudite posibilități de muncă.

Pentru îngrijirea încălțămintelor unsoare, era necesară unsoarea de pește și altfel de unsoari.

Femeile în prezent foarte rar cumpără și încălțăminte de vax, adică cizme de tăbăcării mici, pentru că preferă box mai fini și mai plăcut.

Dar chiar și în urma progresului sătenilor și în urma îmbunătățirii drumurilor s'a abandonat portul cizmelor mai dure.

În trecut cizmarii fabricau și cuie de lemn, necesare încălțămintelor, iar acuma fabricele produc tot soiul de cuie.

Trecând dela brânșa noastră la alte brânse înrudite, de: tricotaje, țesături etc. avem ocazie să observăm, că cu noile invenții tehnice s'au ditrus diferite meserii. După aceste amănunte ne putem întreba cu tot dreptul că oare și brânșa cizmăriei va ajunge soarta celorlalte meserii agonizând, ori se va menține?

Ne pare foarte naiv să ne pretăm la prognoșticiuri. Un lucru însă este sigur: portul cizmelor nu este o invenție de modă, ci de necesi-

tate, care nu se poate evita.

Până când agricultorii sunt nevoiți să umble prin apă și noroi pe ogoare și câmpuri, până când prin păduri și peste munți lumea este nevoită să umble pe jos, portul cizmelor va continua să dăinuască, deși cam redus, cum s'a redus chiar și numărul ciobotarilor, cari dacă și vor asigura solidaritatea necesară în privința aprovizionărilor și desfacerilor, își vor asigura viitorul fericit.

Reprezentății branșei cizmăriei, în primul rând este necesar să cunoască mijloacele, cari au înrăurire asupra situației branșei.

În trecut, de pildă tinerii dela sate, după ce se reîntorceau dela serviciul militar, își reluau portul, dar acuma și ei au trecut la inovații, abandonând portul cizmelor pentru acela al băcancilor.

Ciobotarii nu trebuie să și neglijeze meseria, ci să confecționeze băcanci acolo, unde se preferă și se observă, că se abandonează portul cizmelor.

În portul femeilor situația este cu totul alta. Fetele, cari au petrecut câțiva ani la orașe, preferă ghete, abandonând portul cizmelor. Astfel ciobotarii este necesar să se acomodeze și după acest port, confecționând și ghete, dacă nu preferă să și reducă activitatea.

Noi, de altfel suntem de părerea, că nu există motive de îngrijoare în privința viitorului branșei de cizmărie, dacă ciobotarii se vor acomoda nouilor împrejurări, confecționând produse bune și ieftine, ca să poată face față nevoilor.

Iubiți colegi! Colaborați la revista Cizmaria și Pantofăria, care publică articole profesionale, creații noi de modă, lămuriri de calculații și tot felul de evenimente profesionale. Redacția: Cluj, Strada A. Mureșan No. 11.

Comercianții de încălțăminte își înființează ateliere de reparații. Revista comercianților de încălțăminte din Frankfurt a stabilit un premiu pentru rezolvarea problemei, cum s'ar putea realiza ateliere de reparații și confecționarea de încălțăminte pe lângă magazine, în cele mai avantajoase condițiuni. În tot cazul avem noroc, că de azi pe mâine comercianții de încălțăminte nu pot să învețe meseria de pantofar, ca să ne intensifice șomajul. Comercianții de încălțăminte din Germania, desigur nu caută să și înființeze ateliere, pentru că produsele dela fabrice ar fi mai bune, ci din contră. Astfel ne putem convinge, că clientela germană favorizează produsele de pantofărie și deci este foarte probabil, că magazinele de încălțăminte își vor angaja pantofari, acordându-le procente din produsele, ce confecționează, iar restul va rămânea în buzunarele comercianților. Oare n'ar fi mai favorabil pentru pantofărie, dacă pantofarii și-ar deschide magazine de desfăcere pentru produsele lor, ca profitul să-l aibe ei după munca lor? Răspunsurile revistei le vom publica.

Recunoașterea pieilor și produselor din România. Sub acest titlu vom începe un ciclu de articole, datorite unui distins coleg, pantofar român, dorind să analizăm din punctul de vedere al branșei întreaga problemă. Analizarea o credem cu atât mai necesară, cu cât observăm, că unele fabrice și-au introdus obiceiul de-a trimite pe la pantofari „voiajori reclamații” pentru ca să și achiziționeze clientela și astfel credem potrivit să ne lămurim colegii asupra produselor, prețurilor și calităților acestora, dovedind, cari produse scumpe sunt ieftine și cari produse ieftine sunt scumpe. Notăm, că „voiajorii-reclamații”, evident, își laudă numai produsele lor, pe când noi ne vom mărgini la constatări obiective, așteptând și părerile colegilor, pantofari, cari doresc să ne trimită constatările lor.

Revistele de modă nu constituiesc un lux, ci mijloc de producție modernă pentru pantofari și din acest motiv ținem la dispoziția colegilor revistele moderne streine „Schuhrevue” cu modele colorate, costând 130 lei. „La Calzatura” italiană cu frumoase modele și mostre de croit încălțăminte pentru femei, bărbați și copii, costând 160 lei, revista vieneză cu tot soiul de modele elegante, costând 135 lei și U. R. I. C. grandioasa revistă-album cu diverse mostre, costând 500 lei.

Van-e jövője a csizmadia iparnak?

Uton, utfélen halljuk, hogy vannak iparágak, amelyek a kor előrehaladásával létjogosultságukat elvesztik és így előbb-utóbb teljesen eltűnnek. Hogy szakmánk körében maradjunk, gondoljunk csak a timáriparra, amely valamikor virágzott, mert az utak járhatatlanok voltak és olyan tartós lábbelit kellett készíteni, amely nemcsak az idők viszontagságainak, hanem nehéz utaknak is ellen tudott állni.

Igy volt a vízhatlan zsirosbőrnek nagy keltje. Ezzel kapcsolatosan számos más iparág is virágzott. A zsirosbőr karban tartásához halzsir és egyéb kenőcsöket használtak. Hogy ma a helyzet mennyire megváltozott, azt legjobban a csizmadia iparos tudja.

A nők ma már legritkább esetben vásárolnak vixos bőrből, tehát kistimár gyártmányú csizmát. A puhább és tetszetősebb boxáru kiszorította azt. De nemcsak az a körülmény, hogy boxbőrből szebb és tetszetősebb lábbelit készíthetünk, hanem a falvak rendezése, az utaknak jobb karban tartása és a járművek, autók, kerékpárok stb. elszaporodása a csizma használatát nem teszi olyan szükségessé mint régen. A mellékiparágakban valamikor régen a csizmadia és iparos egyedül készítette a faszegget. Ma már ezt gépek öntik magukból és különböző nagyságokban kaphatók minden üzletben.

Ha szakmánkat elhagyjuk és áttekintünk más szakmákba, harisnya, szövet és hasonló iparágakba, látjuk, hogy az új gépek feltalálásával egész iparágak mentek tönkre. Most nyíltan szemébe nézünk ennek a kérdésnek, hogy milyen jövő vár a csizmadiaiparra, valóban csotolni fog-e ez is az elhaló iparosok sorsában vagy fenntartja magát.

Gyerekség volna a távol jövőbe tekinteni és jóslásokba bocsátkozni. Egy azonban bizonyos, hogy a csizmaviselet nem holmi divatnak a találmánya, hanem a szükség hozta azt létre, mint nagyon sok ruházatkodási cikket, melyet egyhamar nem fogunk feladni. Addig míg a gazdálkodó ember vízben, sárban járja a mezőket, addig míg a hegyes vidékeket gyalogszerrel kell megtenni és az erdőségekben és más nehezen járható területeken végezzük el munkánkat, addig a csizmaviselet nem fog kihalni. Igaz, hogy a fogyasztásban csökkenés állt be. Ezzel szemben hol van ma a csizmadiaiparosoknak az a nagy száma, amely valamikor élt. Az iparágot üzök lassanként lepadnak a valóságos szükséglethez mérten és ha a megmaradtak kölcsönös megértéssel fogják úgy a gyártásokat mint az eladásokat folytatni, akkor a csizmadiaiparnak még nagyon hosszú időre foglalkoztatása lesz és jövőjét biztosíthatja.

A csizmadiaiparnak azonban mindennek előtt ismernie kell azokat a hatóerőket, melyek helyzetének megváltoztatását idézik elő. Régen

a parasztiifjuság a katonai évek leszolgálása után visszatért otthonába, népi viseletét és szokásait változatlanul folytatta ott, ahol megkezdte. Ma azonban a katonai évek után, mely egész más beállitottságot adott nekik, minden téren újításokat hoznak.

Azok, az ifjak, akik bevonuláskor csizmát hordtak, visszatérésük után előnyben részesítik a bakkancsot. A csizmadiaiparnak nem szabad hagynia ezt az iparágat kezéből kiszorítani. Ott ahol azt észlelik, hogy csökkent a csizmafogyasztás és inkább bakkancsot viselnek, sürgősen át kell térnie a bakkancs előállítására.

A nők körében már nehezebb a helyzet. A falusi lányok, akik a városban néhány évet eltöltöttek és a cipőviseletre tértek át, nehezen fogják magukat elhatározni a csizmaviseletre. Ezzel számolni kell és ha a csizmadiaipar egyrésze nem képes a megváltozott viszonyokkal iparágát annak a cikknek az előállítására változtatni, amelynek produktumában nagyobb a fogyasztás, úgy meg kell elégedni a szűkebb keretek között való munkálkodással.

Mi mégis hisszük, hogy a csizmadiaipar korszaka még nem záródott le. Kövessük a mai gazdasági életben legjobban bevált elveket: jó árut adni, olcsón termelni, akkor a forgalom sem maradhat el.

Jócsák András.

„Csizmadia és Cipésziparos“ gazdag hírvivatot kíván nyitni, ezért kérünk minden szakértőket, hogy falujában vagy városában előadódó szakmai eseményeket velünk közöljék.

Egy érdekes újítás a cipődivatban. Thüringiában egy cipőgyáros, csipkével kombinált tavaszi cipőmodelleket hozott ki, melyeknél a kötőszalagok finom bőrből és csipkéből készülnek. Egy speciális módszer segítségével tartossá tudják tenni a cipőhöz használt csipkét. Ez az új divat a színek és formák különféle kombinációját és variációját teszi lehetővé. Ezeket a cipőket uccára és jobb alkalmakkor fogják hordani. A német cipőipar ebben a modellben nagyobb forgalomra, sőt exportra is számít.

Hogyan akarja szándélni Lengyelország a cipőszakmát. A lengyel bőr- és cipőszaklap a következő hírt közli: A lengyel lábbelikészítőipar válságba jutott, a mechanikai cipőipar és különösen Bata terjeszkedése következtében. Ez arra készítette a kormányt, hogy egy törvénytervezetet dolgozzon ki, amely az egész lengyelországi cipőipar egységes organizációját célozza. A törvénytervezet szerint az összes mechanikai cipőgyárak, cipőkereskedők, nagykereskedők és az összes cipősz mesterek e szervezetbe tartoznának. Meg fogják szabni a termelés határát minden tagnak, melynek átlépése esetén 3000 Zloty és 8 havi szabadságvesztés büntetése jár. A cipőszakma összes vállalatai kötelesek a kormány által kinevezett ellenőröknek összes üzleti könyveiket bemutatni és a kívánt felvilágosításokat pontosan megadni. A minisztériumnak a pénzügyminisztériummal együtt jogában állana a nyers- és készbőrök, valamint cipőárak behozatali vámját emelni vagy redukálni, aszerint, amint ezt a belföldi cipőtermelők érdekei megkívánják.

Fabricile de pielărie din București au primit comenzi de 20 milioane lei

La concursurile de licitație din ultimul timp, au primit comenzi fabricile: Grigore Alexandrescu, București pentru 15.000 tăcuțe de patrone a 65 lei. Ioan Blănar, București pentru 2000 perechi bacanci, iar Talpa S. A. R. București pentru 23.000 perechi bacanci elvețieni a 490 lei. Nu înțelegem, că într-o țară, în care mai multe sute de mii de meseriași, dintre cari cel puțin 50.000 se ocupă special cu confecționarea băcăncilor, cum s'a dat unei singure fabrici de pielărie comenzi de peste 12.000.000 lei? Dar, ca să fim mai obiectivi: nu autoritățile sunt de vină, ci meseriașii cari în loc să se intereseze de posibilități de muncă, își petrec zilele cu certuri persoanele mărunte. Dacă am avea o puternică organizație solidară, am avea posibilitate, ca cu puține spese să aranjem multe lucruri, între cari și livrările publice, reprezentându-ne și la licitații, ca și la autorități, cărora le-am acorda lămuririle necesare, pentru a-le convinge despre însemnătatea acordării comenzilor necesare meseriașilor. Doar toată lumea poate să-și dea seama, că bacanci în prețul de 490 perechea, pot furniza și meseriașii, ba chiar și mai ieftin cu 20%. În viitor de altfel vom publica și concursurile de licitație oferind cititorilor noștri posibilități de participare la aceste concursuri.

Pantofarii și cizmarii din Cluj și-au înființat cooperativa

Pantofarii și cizmarii din Cluj, sub prezidenția dlui Luca Biris în impozanta adunare ce a avut loc zilele aceste și au înființat o cooperativă de producere și aprovizionare pentru Ardeal. Comitetul de inițiativă din care fac parte dnii Luca Biris, Al. Török, Al. Potoră, Iosif Balassa și Ion Bala și alți cinci supleanți a fost însărcinat cu redactarea statutelor și continuarea organizării.

Noua cooperativă, care și va deschide zilele aceste magazinul s'a atașat la cooperativa ce înființează organizația cizmarilor, pentru ca să-și poată apăra mai intensiv interesele.

Noua întreprindere, intrucât va fi favorizată și spriginită de reprezentanții branșei din toate puterile, cu forțe unite, va contribui în foarte mare proporție la creșterea unui viitor mai frumos și mai bun, pe care-l dorim pantofarii și cizmarii.

„Cizmaria și Pantofăria“ tinde să publice stiri din toate părțile țării și astfel solicităm dela colegii noștri stiri despre orice eveniment de branșe s'ar produce în localitățile lor.

Megalakult Clujon az Erdélyrészi Csizmadia és Cipésziparosok Termelő és Bőrbeszerzési Vállalata

Folyó hó 24-én este 8 órakor a Cluj Ipartestület helyiségében tartották meg a csizmadia és cipész iparosok alakuló gyűlésüket.

A gyűlést az Ipartestület cipőszakosztályának elnöke Biris Luca vezette.

A gyűlésen számosan jelentek meg, felolvasták az aláírók névsorát és megállapították, hogy a cluj-i cipésziparosság legnagyobb része kívánatosnak tartja a vállalat megalakítását. Ismertették a vállalat tervezetét, amelyet egyhangulag elfogadnak.

Az elnök kimondotta az Erdélyrészi Csizmadia és Cipésziparosok Termelő és Bőrszövetkezet vállalat megalakítását és egy öt tagu bizottságot küldött ki, az alapszabályok elkészítésére, valamint a törvényes formalitások keresztelvitelére.

A cipésziparosok bizottságának tagjai a következők: Biris Luca, Barcsa József és Török Sándor, Balla János, Potoră Sándor lettek és külön öt póttag.

A cipésziparosok egyöntetű fellépése bizonyítéka annak, hogy a vállalat, melynek már most számos tagja van, életképes lesz és ha a lábelleni készítőik vásárlásaikat saját üzletükben eszközlik úgy olyan anyagi és erkölcsi erőt gyűjtenek önmaguknak, mely szebb és jobb jövőt biztosít számukra.

Bőrdetail irányárak

Croupon vadáru 65—105, Croupon vache 110—150, Hasszél brandsohl 65—105, Hasszél sarok 60—70, Box fekete 25—50, Box színes belföldi 40—55, Box színes külföldi 70—105, Chevreau külföldi 50—110, Chevreau színes 80—140, Bélésáru chrom 10—18, Bélésáru külföldi 14—35, Feketebőr I-a 165—170, Feketebőr II-a 130—140, Vixos 130—165, Juhbőr cseres I-a 150—180, Juhbőr cseres II-a 100—140, Rindslack 50—60, Talpbélésáru 20—35 lej.

Szaktársak! Legyetek munkatársai a „Csizmadia és Cipészipar“-nak. Szakcikkeket, új modellekreációkat, kalkulációs ismertetéseket és minden szakmai eseményt leközlünk. Szerkesztőség: Cluj, Andrei Muresan No. 11.

Hotărârile comitetului Asociației Măestrilor Cizmari din Cluj. In 26 Noemvrie a avut loc adunarea comitetului Asociației Măestrilor Cizmari sub prezidenția dlui Papp Pompei, aducându-se la ordinea zilei chestia mișcării, ce s'a spornit pentru ca măestri cizmari să-și înființeze o Cooperativă de Aprovizionare și valorizare. Comitetul a hotărât principial înființarea cooperativei, încredințând prezidenției colaborarea statutelor de constituire și aprobând un fond de 100.000 lei din fondul asociației pentru realizarea cooperativei, la care s'au atașat și pantofarii.

Di ministru Ioanițescu la Cluj Ioanițescu muncaügyi miniszter Clujon

Cnm se pot obține comenzi de stat pentru meșeriași

Ziarele au anunțat detaliat vizita, ce dl Ioanițescu, ministrul muncii a făcut la Cluj.

Dl Ioanițescu este unul dintre cei mai moderni oameni de stat.

Ceeace a spus în public dl Ioanițescu, nu mai credem necesar să mai comentăm și astfel ne mărginim la pasagiile, cari ne interesează din convorbirile particulare, ce a avut cu unii reprezentanții ai branșei noastre.

Un coleg român a cerut intervenția dlui ministru Ioanițescu pentru ca să obțină comenzi dela Stat, accentuând, că cu tot dreptul îi speră spriginul, ca român.

Dl Ioanițescu la aceste i-a răspuns următoarele:

— Eu sub cuvântul român, înțeleg cetățean român și în actuala mea demnitate responsabilă, îmi înțeleg menirea de demnitar al țării. Nu pot și nici nu vreau să fac deosebire între români, unguri și sași ci rezolv cererile motivate ale oricărui petent, conform legilor.

Mentalitatea liberală a dlui ministru Ioanițescu poate să servească drept pildă colegilor, cari nizuiesc să se selecționeze pe baze de naționalism în viața economică, în care se reclamá numai pricepere și știință, fără deosebire de rasă și confesiune.

Maestri cizmari și pantofari, ar fi trebuit să se folosească de ocazia vizitei dlui ministru Ioanițescu pentru ca să li-se acorde livrări publice, pentru că meșeriași nu sunt favorizați cu nimic din partea Statului, dacă livrările se încredințează unor fabrice cari abea lucrează cu câțiva muncitori, dar în schimb încasează grase profituri din aceste livrări, în daună meșeriașilor.

Chestia de altfel o ținem în evidență, dar realizarea ei o vom putea obține numai pe baze de solidaritate frățească și cu forțe unite.

Prețurile piellor cu detalii

Croupon 65—105, Croupon vache 110—105, Poale Brandsohl 65—105, Poale colțuri 60—70, Box negru 25—50, Box color. indig. 40—55, Box color. strein. 70—105, Chevreaux stein. 50—110, Chevreaux color. 80—140, Căptusală chrom. 10—18, Căptusală streină 14—35, Piei de vax 150—165, Piei de oi I-a 150—180, Piei de oi a II-a 100—140, Rindslack 50—60, Căptusală de talpă 20—35 lei.

Domnilor Colegi Cizmari și Pantofari! Suntem în pragul iernei și foarte mulți colegi fără lucru se luptă cu mizeria. Gândiți-vă la cei lipțiți și să înființăm „fondul de ajutorare a șomerilor și vaduvelor cizmarilor și pantofarilor.“ Citiți în proximal număr proiectul cum se poate realiza fondul de ajutorare a șomerilor și vaduvelor cizmarilor și pantofarilor.

— Nem ismerek különbséget román, magyar, vagy szász között, országunk minden állampolgára egyforma elbánásban részesül — mondta a miniszter

A napilapok részletesen beszámoltak Ioanițescu muncaügyi miniszter látogatásáról. Ioanițescu miniszter a modern államférfiak egyik legpregnánsabb alakja. Az ami a nyilvánosság előtt elhangzott, azt nem kell ismételnünk, de magánbeszélgetésének egyes részletei jellemzők és ezeket különösen a csizmadia és cipészipari szaktársaknak kell megszívlelni.

Egyik román szaktársunk azzal járult a miniszter elé, hogy részére az államnál rendelkezést eszközöljön ki. Kihangsúlyozta, hogy mint született román, joggal elvárhatja a miniszter támogatását.

Ioanițescu miniszter erre azt válaszolta: „Én román alatt román állampolgárt értek és amikor ebben a felelősségteljes állásban vagyok, tudatában vagyok hivatásom komolyságának. Nem tehetek és nem teszek különbséget román magyar vagy szász között. Indokolt esetben kérése teljesítve lesz.“

A muncaügyi miniszter liberális gondolkodása példaadó lehet azoknak a szaktársaknak, kik szüntelenül a nemzeti különbség kiélezésére törekednek. A szakmai társadalomban azt illeti a vezető szerep, aki több képességgel, több hivatottsággal rendelkezik a közösség javát előmozdítani.

A csizmadia és cipésziparosok feladata lett volna a muncaügyi miniszter ittlétét arra felhasználni, hogy az állami rendelkezések egy részét az iparosságnak biztosítsa. Azzal, hogy egyes vállalkozók, kik politikai nexusuk révén rendelkezést kapnak és azokat bukaresti gyáraknak adják át, hogy azok dolgozzák fel és ők a hasznos vágják zsebre, vajmi keveset segített az állam iparos szaktársainkon.

Ezt a kérdést állandóan felszinen fogjuk tartani, megoldását azonban csak úgy reméljük, ha több testvéri érzést tanusítunk egymással szemben.

Eine Modezeitung ist kein Luxus, sondern der wichtigste Behelf des Schuhmachers. In unserer Administration sind erhältlich: „Schuhrevue“, mit farbigen Modellen: Lei 130. „La Calzatura“. Italienische Modezeitung mit geschmackvollen, schönen Damen-, Herren- und Kindermodelle und mit Schnittmuster Lei 160. „Wiener Modelzeitung“ ebenfalls mit schönen und eleganten Modellen. Preis: Lei 135. U. R. I. C. das führende Modeblatt Italiens in großem Albumformat auffallend schön, elegant, mit farbigen Modellen und mit Schnittmuster. Preis einer Nummer: Lei 500. Die Herbst- und Wintertypen und Muster sind in diesen Zeitungen bereits veröffentlicht.

Huszmillió bőraru rendelést kaptak a bukaresti bőrgyárak

Bukaresti munkatársunk közlése szerint a napokban megtartott árlejtésen Grigore Alexandrescu bőrgyár Bucuresti, 15.000 töltenytartóra á 68 lej, Ioan Blănar Bucuresti, 2000 pár bakkancsra, Talpa S. A. R. Bucuresti, 23.000 pár svájci bakkancsra á 490 lej kapott rendelést. Érthetetlen előttünk, hogy egy országban, ahol több százezer ember foglalkozik a lábbeli készíttéssel, de speciálisan bakkancskészítő is több mint 50.000 van szakmánkban, egy bőrgyár kapjon több mint 12 millió lej értékű rendelést. Legyünk igazságosak, nem azok a hatóságok, amelyek a rendelést feladják a hibásak, hanem mi magunk mesteremberek, akik kicsinyes személyi torzskodással töltjük el napjainkat. Ha egy szervezetbe tömörülnénk és sem időt, sem költséget nem sajnálnánk, hogy megbízottunk az illetékes köröknél eljárjon és megmagyarázza, hogy mit jelent az, ha a közeledő téli hónapokban, amikor számos családot a munkanélküliség veszélye fenyegeti, ily hatalmas rendeléssel látnak el, akkor kedvező változás fog beállni.

Minden szakember előtt világos, hogy bakkancsot 490 lejért páronként nemcsak mechanikailag, hanem kézimunkával is szállíthatunk. Ez az ár olyan nagy kereseti spanungot enged, hogy a bakkancskészítő talán husz százalékkal is olcsóbban tudná szállítani, kifogástalan anyag és elsőrendű kivitelben.

A cizmardia és cipészipari szaklap a jövőben le fogja közölni az árlejtéseket és megadja a módokat, amelyek mellett lehetőség nyílik nagyobb rendelések átvételére.

Die Besprechung des Ledermaterials mit Anzeige der rumänischen Fabrikate und Marken. Unter diesem Titel beginnt in der nächsten Nummer der „Cismăria și Pantofăria“ einer unserer besten Schuhindustriellen eine Artikelserie, in welcher er die inländischen Fabrikate besprechen wird. Wir wollen diese Frage mit strenger Fachmässigkeit behandeln. Wir haben dies nötig weil in letzter Zeit die grösseren Fabriken die Mode einführt, dass sie zu unseren Schuh und Tschismenmacher-Genossen „Reklamreisende“ schicken. Diese machen sich an unsere Gewerbetreibende heran erklären ihnen, was eine gute und was eine nicht gute Sohle ist, welche schwer und welche leicht zu tragen sei, welches mehr und welches weniger ausgibt. Sie wollen beweisen, dass die teure Sohle billig und die billige teuer ist. Diese bezahlten Propagandisten rühmen die Fabrikate ihrer eigenen Firmen. Wir wollen nur an der Hand praktischer Beispiele unsere Erfahrungen publizieren. Wir werden fachmässige Ausserungen mit Dank im Interesse des Gewerbes veröffentlichen.

Die Bukarester Lederfabriken erhielten eine Lederwarenbestellung im Betrage von 20 Millionen

Laut Bericht unseres Bukarester Mitarbeiters erhielt, anlässlich der dieser Tage abgehaltenen Lizitation die Grigore Alexandrescu-Fabrik in Bucuresti eine Bestellung auf 15.000 Patronaschen zu je Lei 68. Ioan Blănar Bucuresti auf Lieferung von 2000 Paar Bakantsen, „Talpa“ S. A. R. Bucuresti auf 23.000 Paar Schweitzer Bakantschen á Lei 490. Es ist uns unbegreiflich, dass in einem Lande in welchem mehr als hunderttausend Menschen sich mit Verfertigung von Schuhwaren beschäftigen und wo spezielle Bakantschenmacher mehr als 15.000 in unserer Branche arbeiten, eine Lederfabrik die Bestellung im Werte von 12 Millionen Lei bekommen soll. Wenn wir aufrichtig sein wollen, müssen wir gestehen, dass nicht die Behörden, welche die Bestellung aufgeben, die Schuldtragenden sind, sondern wir selbst die Handwerker, die in kleinlichen, persönlichen Reibereien unsere Tage verbringen. Wenn wir in einer Organisation geeinigt wären und wir weder Zeit noch Kosten scheuen würden, damit unser Vertrauensmann bei den kompetenten Behörden interveniere und ihnen begreiflich mache, was so eine grosse Bestellung in den herannahenden Wintermonaten bedeutet, wo die Gefahr der Arbeitslosigkeit eine grosse Zahl von Familien bedroht, so würde jedenfalls in dieser Sache eine Wandlung geschaffen werden.

Vor einem jeden Fachmann ist es klar, dass man Bakantschen zu Lei 490 das Paar nicht nur auf mechanischem Wege sondern auch mit Handarbeit hergestellt, liefern kann. Dieser Preis gestattet eine so grosse Spannung der Verdienstmöglichkeit, dass der Bakantschenmacher vielleicht um 20% billiger liefern könnte, und zwar in tadelloser Ausstattung. Das Fachblatt „Der Tschismen und Schuhmacher“ wird in Hinkunft sämtliche Lizitationen, publizieren und wird auch die Art und Weise mitteilen, laut welche es möglich sein wird, grössere Bestellungen zu übernehmen.

Divatlap nem luxus, hanem a cipésziparos legfontosabb szerszáma. Kiadóhivatalunkban kapható „Schuhrevue“ színes modellekkel Lei 130. „La Calzatura“ olasz lap izléses, szép női-, férfi- és gyermekmodellek és szabásminta Lei 160. Bécsi divatlap, szintén minden fajta szép és elegáns modellekkel, ára Lei 135. U. R. I. C. Olaszország vezető divatlapja nagy album alakban, feltűnően szép, elegáns, színes modellekkel és szabásmintával. Egy szá mára Lei 500. Az őszi és téli számok e lapokban mind megjelentek.

SZAKTARSÁK! A Cizmária si Pantofária szerkesztősége azzal nyitja meg új lapjának tevékenységét, hogy előfizetőit egy páratlan kedvezményben részesíti. Sikerült a belföldi gyárosoknál kieszközölni, hogy előfizetőink között három hónapon keresztül sorsolás után a következő anyagokat, teljesen díjtalanul szétosztjuk:

SORSOLÁS ALÁ KERÜL ÖSSZESEN: 10 darab I-a crupon, 100 kvadrát boxbőr, 20 kgr. zsirosbőr, 10 kgr. vixosbőr, 10 tucat gummisarok, 5 tucat patkó, 2 kötés bélésbőr, 50 kgr. faszeg, 20 kgr. csiriz, nagyobb mennyiségű bőrbesték, szerszámok, divatlapok stb. Siessetek előfizetni a „Cizmária si Pantofária“ szaklapra, hogy a december végén sorsolásra kerülő anyagok díjtalan kiosztásában részesüljétek!

Szerkesztőség.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FACHGENOSSEN! Die Redaktion des „Tschismen und Schumacher“ eröffnet die Tätigkeit des neuen Blattes damit, dass sie ihre Abonnenten in einer unerhörten Begünstigung teilhaft werden lässt. Der Redaktion ist es gelungen, bei den Fabrikanten zu erwirken, dass wir unter unseren Abonnenten drei Monate hindurch folgende Materialien durch Verlosung gratis verteilen.

ES GELANGEN ZUR VERLOSUNG: 10 Stück I-a Crupons, 100 Quadrat Boxleder, 20 Kg. Fettleider, 10 Kg. Vixleder, 10 Dtz. Gummiabsätze 5 Dtz. Hufeisen, zwei Buschen Futterleder, 50 Kg. holznägel, 20 Kg. Kleber und ein grösseres Quantum Lederfarbe, Werkzeuge, Modeblätter etc. Eilet und abonniert das Fachblatt der Tschismen und Schuhmacher, damit wir mit der Verlosung der obenerwähnten Materialien schon Ende Dezember beginnen können.

Redaktion.